

ERASMUS +

Implementacija Evropske
agende za obrazovanje odraslih

Промоција "Принципа и стандарда у
области образовања одраслих у БиХ"

Promocija "Principa i standarda u
oblasti obrazovanja odraslih u BiH"

Promocija "Načela i standarda u
oblasti obrazovanja odraslih u BiH"

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

AGENCIJA ZA PREDŠKOLSKO,
OSNOVNO I SREDNJE
OBRAZOVANJE

ERASMUS +

Имплементација Европске
агенде за образовање одраслих

Промоција "Принципа и стандарда у
области образовања одраслих у БиХ"

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

АГЕНЦИЈА ЗА ПРЕДШКОЛСКО,
ОСНОВНО И СРЕДЊЕ
ОБРАЗОВАЊЕ

Овај пројекат се спроводи уз финансијску помоћ Европске комисије. Садржај ове публикације (комуникације) искључује је одговорност аутора и ни на који се начин не може сматрати да одржава гледиште Европске комисије.

Овај пројекат финансира Европска комисија. Ова публикација (саопштење) одражава искључиво став аутора а Комисија не сноси одговорност за било какву употребу ове информације коју садржи публикација.

"With the support of the Erasmus+ Programme of the European Union" Publications:
"This project has been funded with support from the European Commission. This publication [communication] reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.»

ERASMUS +

Важност образовања одраслих и цјеложивотног учења

Широко разумијевање значаја и потребе квалитетног образовања за све грађане, без обзира на године старости, учинило је да образовање постане једно од приоритетних питања. Оно треба да допринесе привредном, социјалном и културном развоју, као и личном развоју појединца. Многе земље су одговор на нове изазове препознале у улагању у људске ресурсе. Овакво улагање је важно средство у концепту цјеложивотног образовања и учења, у коме је образовање одраслих битна компонента образовног система и једнако важно колико и образовање дјеце и младих.

Процес учења одвија се свакодневно, организовано или случајно, код послодавца, у образовној установи или у приватном животу. Стога концепт цјеложивотног учења представља одговор на све комплексније захтјеве друштвеног и привредног развоја и важан је предуслов за социјалну инклузију. Цјеложивотно учење и образовање одраслих доприноси флексибилности и већој запошљивости радне снаге, омогућава лакши приступ информацијама, друштвеним вриједностима, правима и јавним услугама за све становнике. На тај начин је образовање одраслих и цјеложивотно учење један од кључних покретача државног и локалног развоја.

Европски оквир за цјеложивотно учење

На основу Европске стратегије 2020 за паметан, одржив и укључив раст цјеложивотно учење и усвајање вјештина се препознају као кључне у одговору на привредну кризу, демографско старење и ширу економску и социјалну стратегију Европске уније. Повећање броја особа које учествују у образовању одраслих у Европи може олакшати савладавање привредне кризе, задовољити потребе за новим вјештинама и одржати продуктивност све старије европске радне снаге. Учење је пресудно за социјалну укљученост и активно грађанство. Данас једноставно није могуће рачунати на то да ће вјештине стечене у школи бити довољне до kraja radnog vijeka.

Проценат учешћа одраслих особа у образовању у државама чланицама ЕУ знатно варира. Он се креће од 1,4 % до 31,6 % према статистикама из 2012, а тај број стагнира. Посебно су разочарајуће стопе учешћа старијих одраслих особа и одраслих особа с ниским квалификацијама. Активности на европском нивоу омогућиће повећање знања о успешним политикама, осигурати подршку и омогућити бољу размјену искустава међу државама.

У Босни и Херцеговини одрасли представљају велики, међутим, још увијек недовољно препознат и активан потенцијал. Слаба је фокусираност различитих секторских политика и готово су занемарива улагања у развој одраслих кроз њихово одговарајуће образовање током цијelog радног вијека. Образовање одраслих у БиХ је нормативно смјештено углавном у оквиру формалног школског система. Тиме се прилично ограничава доступност образовања, као и разноврсност образовне понуде за одрасле.

Документ "Принципи и стандарди у области образовања одраслих у БиХ"

Документ „Принципи и стандарди у области образовања одраслих у БиХ“ усвојен је на сједници Савјета министара 4.4.2014. године („Службени гласник БиХ“ број 39/14).

Принципи и стандарди утврђени у Принципима и стандардима у области образовања одраслих у БиХ засновани су на међународним и европским принципима и стандардима образовања одраслих. Они представљају договорени оквир у коме надлежне образовне и друге власти у Босни и Херцеговини, поступајући у складу са својим уставним или законским надлежностима, развијају, имплементирају и координирају политike и законодавство у вези с образовањем одраслих.

Све заинтересоване стране у систему образовања одраслих имају могућност да, прихватавајем дефинисаних принципа и стандарда, утичу на уједначавање у систему образовања одраслих. У систему који подразумјева једнака начела и стандарде, могуће је остварити мобилност на свим нивоима, од локалног до регионалног и европског. Проширују се и могућности усвајања нових знања и вјештина.

ERASMUS +

Поред општеприхваћених међународних и европских принципа на којима се заснивају политике образовања одраслих у Босни и Херцеговини, основни принципи у документу Принципи и стандарди се односе и на одређење значаја и статуса дјелатности образовања одраслих у Босни и Херцеговини, његових циљева и основних начела на којима се образовање одраслих заснива.

Општи и специфични циљеви у Документу

Принципи и стандарди имају опште и специфичне циљеве. Истицањем ових циљева ствара се повољан друштвени амбијент и развијају основни механизми за образовање одраслих у контексту цјеложивотног учења. Општи циљеви су повећање вриједности људског капитала у земљи, кроз побољшање образовне и квалификационе структуре БиХ становништва. Затим, изградња друштвеног амбијента за одрживи друштвено-економски развој босанско-херцеговачког друштва, на свим нивоима организовања, постизање веће запошљивости и повећање професионалне флексибилности радно активног становништва и његове веће мобилности на домаћем и европском тржишту рада. А најважније је истаћи побољшање квалитета живота – личног, породичног, социјалног и природног окружења и остварење свеобухватности концепта цјеложивотног учења, који треба да допринесе бржем напредовању БиХ према друштву које учи а тиме и њеном успјешном интегрисању у европски друштвени и економски простор.

Неки специфични циљеви образовања одраслих су подизање функционалне писмености одраслих, постизање најмање основног образовања, оспособљавање за запошљавање одраслих лица која немају завршено формално образовање, омогућавање даљег образовања и обуке, односно могућности доквалификације, преквалификације, специјализације и континуираног стручног усавршавања током цијelog радног вијека.

Стандарди у Документу

Договорени стандарди се односе на: видове и програме образовања одраслих, статус полазника, статус организатора образовања одраслих, услове за обављање дјелатности, акредитацију организатора и програма, валидацију претходног учења, образовне исправе, евиденције, документацију и базе података о образовању одраслих, статистику и истраживање образовања одраслих, социјални дијалог, партнерство и сарадњу у подручју образовања одраслих, планирање, финансирање и надгледање политика образовања одраслих.

Стандарди образовања одраслих дефинисани овим документом представљају договорене норме за организацију система образовања одраслих у Босни и Херцеговини, чијом се дослиједном примјеном обезбеђује препознатљив статус организатора образовања одраслих и образовног процеса, без обзира на националне, етничке, културне, економске и друге специфичности окружења у коме се образовање спроводи.

ERASMUS +

Имплементација Европске агенде за образовање одраслих

ЕУ агенда за учење одраслих дефинише фокус за европску сарадњу у образовању одраслих политика за 2012-2020. Комисија координира мрежом државних координатора. Улога координатора је да допринесе спровођењу Агенде ЕУ на државном нивоу и да обезбједи везу са релевантним министарствима, заинтересованим странама и другим партнерима. Циљ је да се промовишу и унапрђеју политике о учењу одраслих.

Европска комисија сарађује са 32 државе на спровођењу Европског програма за учење одраслих. У програму је наглашена потреба повећања учешћа у свим врстама образовања одраслих (формално, неформално и информално учење), било ради стицања нових радних вјештина, стварања активног грађанства или ради личног развоја.

Агенција за предшколско, основно и средње образовање БиХ је актом Министарства цивилних послова одређена за имплементацију и координацију у пројекту: Имплементација Европске агенде за образовање одраслих, Еразмус+. Пројекат у области образовања одраслих у БиХ - Имплементација Европске агенде за образовање одраслих, почeo је 1.11.2014. године и трајаће годину дана. Извршна агенција за образовање, аудиовизуалну дјелатност и културу (Executive Agency Education, Audiovisual and Culture) је одговорна за управљање појединим дјеловима програма финансирања ЕУ у области образовања, културе, спорта, аудиовизуелних медија, држављанство и волонтирање.

37 европских земаља је позвано да именује државне координаторе, 27 земаља је приступило позиву. Циљне групе ка којима су програми усмјерени су, најпре, ниско квалификовани и угрожени, релевантни партнери (министарства, пружаоци услуга образовања одраслих), експерти, учитељи.

Најважније активности којима се промовише ЕУ агенда за образовање одраслих:

- Недеље/дани за образовање одраслих
- Јачање сарадње
- Подизање свијести
- Студије, извјештаји
- Конференције, склопови
- Курсеви, наставна средства
- Веб платформе

ERASMUS +

Implementacija Evropske
agende za obrazovanje odraslih

Promocija "Principa i standarda u
oblasti obrazovanja odraslih u BiH"

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

AGENCIJA ZA PREDŠKOLSKO,
OSNOVNO I SREDNJE
OBRAZOVANJE

Ovaj projekat finansira Evropska komisija. Ova publikacija (saopštenje) odražava isključivo stav autora a Komisija ne snosi odgovornost za bilo kakvu upotrebu ove informacije koju sadrži publikacija.

*"With the support of the Erasmus+ Programme of the European Union" Publications:
"This project has been funded with support from the European Commission. This publication [communication] reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.»*

ERASMUS +

Važnost obrazovanja odraslih i cjeloživotnog učenja

Široko razumijevanje značaja i potrebe kvalitetnog obrazovanja za sve građane, bez obzira na godine starosti, učinilo je da obrazovanje postane jedno od prioritetsnih pitanja. Ono treba da doprinese privrednom, socijalnom i kulturnom razvoju, kao i ličnom razvoju pojedinca. Mnoge zemlje su odgovor na nove izazove prepoznale u ulaganju u ljudske resurse. Ovakvo ulaganje je važno sredstvo u konceptu cjeloživotnog obrazovanja i učenja, u kome je obrazovanje odraslih bitna komponenta obrazovnog sistema i jednakovo važno koliko i obrazovanje djece i mlađih.

Proces učenja se odvija svakodnevno, organizovano ili slučajno, kod poslodavca, u obrazovnoj ustanovi ili u privatnom životu. Stoga koncept cjeloživotnog učenja predstavlja odgovor na sve kompleksnije zahtjeve društvenog i privrednog razvoja i važan je preuslov za socijalnu inkluziju. Cjeloživotno učenje i obrazovanje odraslih doprinosi fleksibilnosti i većoj zapošljivosti radne snage, omogućava lakši pristup informacijama, društvenim vrijednostima, pravima i javnim uslugama za sve stanovnike. Na taj način je obrazovanje odraslih i cjeloživotno učenje jedan od ključnih pokretača državnog i lokalnog razvoja.

Evropski okvir za cjeloživotno učenje

Na osnovu Evropske strategije 2020 za pametan, održiv i uključiv rast cjeloživotno učenje i usvajanje vještina se prepoznaju kao ključne u odgovoru na privrednu krizu, demografsko starenje i širu ekonomsku i socijalnu strategiju Evropske unije. Povećanje broja osoba koje učestvuju u obrazovanju odraslih u Evropi može olakšati savladavanje privredne krize, zadovoljiti potrebe za novim vještinama i održati produktivnost sve starije evropske radne snage. Učenje je presudno za socijalnu uključenost i aktivno građanstvo. Danas jednostavno nije moguće računati na to da će vještine stečene u školi biti dovoljne do kraja radnog vijeka.

Procent učešća odraslih osoba u obrazovanju u državama članicama EU znatno varira. On se kreće od 1,4 % do 31,6 % prema statistikama iz 2012., a taj broj stagnira. Posebno su razočaravajuće stope učešća starijih odraslih osoba i odraslih osoba s niskim kvalifikacijama. Aktivnosti na evropskom nivou mogući će povećanje znanja o uspješnim politikama, osigurati podršku i omogućiti bolju razmjenu iskustava među državama.

U Bosni i Hercegovini odrasli predstavljaju veliki, ali još uvijek nedovoljno prepoznat i aktivan potencijal. Slaba je fokusiranost različitih sektorskih politika i gotovo su zanemariva ulaganja u razvoj odraslih kroz njihovo odgovarajuće obrazovanje tokom cijelog radnog vijeka. Obrazovanje odraslih u BiH je normativno smješteno uglavnom u okviru formalnog školskog sistema. Time se prilično ograničava dostupnost obrazovanja, kao i raznovrsnost obrazovne ponude za odrasle.

Dokument "Principi i standardi u oblasti obrazovanja odraslih u BiH"

Dokument „Principi i standardi u oblasti obrazovanja odraslih u BiH“ usvojen je na sjednici Vijeća ministara 4.4.2014. godine („Službeni glasnik BiH“ broj 39/14).

Principi i standardi utvrđeni u Principima i standardima u oblasti obrazovanja odraslih u BiH zasnovani su na međunarodnim i evropskim principima i standardima obrazovanja odraslih. Oni predstavljaju dogovorenji okvir u kome nadležne obrazovne i druge vlasti u Bosni i Hercegovini, postupajući u skladu sa svojim ustavnim ili zakonskim nadležnostima, razvijaju, implementiraju i koordiniraju politike i zakonodavstvo u vezi sa obrazovanjem odraslih.

Sve zainteresovane strane u sistemu obrazovanja odraslih imaju mogućnost da, prihvatanjem definisanih principa i standarda, utiču na ujednačavanje u sistemu obrazovanja odraslih. U sistemu koji podrazumijeva jednaka načela i standarde, moguće je ostvariti mobilnost na svim nivoima, od lokalnog do regionalnog i evropskog. Proširuju se i mogućnosti usvajanja novih znanja i vještina.

Pored općeprihvaćenih međunarodnih i evropskih principa na kojim se zasnivaju politike obrazovanja odraslih u Bosni i Hercegovini, osnovni principi u dokumentu Principi i standardi se odnose i na određenje značaja i statusa djelatnosti obrazovanja odraslih u Bosni i Hercegovini, njegovih ciljeva i osnovnih načela na kojim se obrazovanje odraslih zasniva.

Opći i specifični ciljevi u Dokumentu

Isticanjem općih i specifičnih ciljeva u dokumentu se stvara povoljan društveni ambijent i razvijaju osnovni mehanizmi za obrazovanje odraslih u kontekstu cjeloživotnog učenja. Opći ciljevi su povećanje vrijednosti ljudskog kapitala u zemlji kroz poboljšanje obrazovne i kvalifikacione strukture bosanskohercegovačkog stanovništva; izgradnja društvenog ambijenta za održivi društveno-ekonomski razvoj društva, na svim nivoima organizovanja, postizanje veće zapošljivosti i povećanje profesionalne fleksibilnosti radno aktivnog stanovništva i njegove veće mobilnosti na domaćem i evropskom tržištu rada. Najvažniji je poboljšanje kvaliteta života – ličnog, porodičnog, socijalnog i prirodnog okruženja i ostvarenje sveobuhvatnosti koncepta cjeloživotnog učenja, koji treba da doprinese bržem napredovanju BiH prema društvu koje uči, a time i njenom uspješnom integriranju u evropski društveni i ekonomski prostor.

Neki specifični ciljevi obrazovanja odraslih su podizanje funkcionalne pismenosti odraslih, postizanje najmanje osnovnog obrazovanja, osposobljavanje za zapošljavanje odraslih lica koja nemaju završeno formalno obrazovanje, omogućavanje daljeg obrazovanja i obuke, odnosno mogućnosti dokvalifikacije, prekvalifikacije, specijalizacije i kontinuiranog stručnog usavršavanja tokom cijelog radnog vijeka.

Standardi u Dokumentu

Dogovoreni standardi se odnose na: vidove i programe obrazovanja odraslih, status polaznika, status organizatora obrazovanja odraslih, uslove za obavljanje djelatnosti, akreditaciju organizatora i programa, validaciju prethodnog učenja, obrazovne isprave, evidencije, dokumentaciju i baze podataka o obrazovanju odraslih, statistiku i istraživanje obrazovanja odraslih, socijalni dijalog, partnerstvo i saradnju u području obrazovanja odraslih, planiranje, finansiranje i nadgledanje politika obrazovanja odraslih.

Standardi obrazovanja odraslih definisani ovim dokumentom predstavljaju dogovorene norme za organizaciju sistema obrazovanja odraslih u Bosni i Hercegovini, čijom se dosljednom primjenom osigurava prepoznatljiv status organizatora obrazovanja odraslih i obrazovnog procesa, bez obzira na nacionalne, etničke, kulturne, ekonomske i druge specifičnosti okruženja u kome se obrazovanje sprovodi.

ERASMUS +

Implementacija Evropske agende za obrazovanje odraslih

EU agenda za učenje odraslih definiše fokus za evropsku saradnju u obrazovanju odraslih politika za 2012.-2020. Komisija koordinira mrežom državnih koordinatora. Uloga koordinatora je da doprinese sprovodenju Agende EU na državnom nivou i da osigura vezu s relevantnim ministarstvima, zainteresovanim stranama i drugim partnerima. Cilj je da se promovišu i unapređuju politike o učenju odraslih.

Evropska komisija sarađuje sa 32 države na sprovodenju Evropskog programa za učenje odraslih. U programu je naglašena potreba povećanja učešća u svim vrstama obrazovanja odraslih (formalno, neformalno i informalno učenje), bilo radi sticanja novih radnih vještina, stvaranja aktivnog građanstva ili radi ličnog razvoja.

Agencija za predškolsko, osnovno i srednje obrazovanje BiH je aktom Ministarstva civilnih poslova određena za implementaciju i koordinaciju u projektu: Implementacija Evropske agende za obrazovanje odraslih, Erasmus+. Projekt u oblasti obrazovanja odraslih u BiH - Implementacija Evropske agende za obrazovanje odraslih, počeo je 1.11.2014. godine i trajat će godinu dana. Izvršna agencija za obrazovanje, audiovizualnu djelatnost i kulturu (Executive Agency Education, Audiovisual and Culture) je odgovorna za upravljanje pojedinim dijelovima programa finansiranja EU u oblasti obrazovanja, kulture, sporta, audiovizualnih medija, državljanstvo i volontiranje.

Pozvano je 37 evropskih zemalja da imenuje državne koordinatorе, a 27 zemalja je pristupilo pozivu. Ciljne grupe ka kojim su programi usmjereni su, prije svih, niskokvalifikovani i ugroženi, relevantni partneri (ministarstva, pružaoci usluga obrazovanja odraslih), eksperti, učitelji.

Najvažnije aktivnosti kojim se promoviše EU agenda za obrazovanje odraslih:

- o Nedjelje/dani za obrazovanje odraslih
- o Jačanje saradnje
- o Podizanje svijesti
- o Studije, izvještaji
- o Konferencije, skupovi
- o Kursevi, nastavna sredstva
- o Web platforme

ERASMUS +

Implementacija Evropske
agende za obrazovanje odraslih

Promocija "Načela i standarda u
oblasti obrazovanja odraslih u BiH"

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

AGENCIJA ZA PREDŠKOLSKO,
OSNOVNO I SREDNJE
OBRAZOVANJE

Ovaj projekat finansira Evropska komisija. Ova publikacija (saopštenje) odražava isključivo stav autora a Komisija ne snosi odgovornost za bilo kakvu upotrebu ove informacije koju sadrži publikacija.

*"With the support of the Erasmus+ Programme of the European Union" Publications:
"This project has been funded with support from the European Commission. This publication [communication] reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.»*

ERASMUS +

Važnost obrazovanja odraslih i cjeloživotnoga učenja

Široko razumijevanje važnosti i potrebe za kvalitetnim obrazovanjem za sve građane, neovisno o godinama starosti, učinilo je obrazovanje jednim od prioritetnih pitanja. Ono treba doprinijeti gospodarskom, socijalnom i kulturnom razvoju, kao i osobnom razvoju pojedinca. Većina zemalja su odgovor na nove izazove prepoznale u ulaganju u ljudske resurse. Ulaganje je važno sredstvo u konceptu cjeloživotnoga obrazovanja i učenja u kojem je obrazovanje odraslih bitna komponenta obrazovnog sustava i jednakovo važno koliko i obrazovanje djece i mlađih.

Proces učenja odvija se svakodnevno, organizirano ili slučajno kod poslodavca, u obrazovnoj ustanovi ili u privatnom životu. Stoga koncept cjeloživotnoga učenja predstavlja odgovor na sve kompleksnije zahtjeve društvenoga i gospodarskog razvoja i važan je preduvjet za socijalnu inkluziju. Cjeloživotno učenje i obrazovanje odraslih doprinosi fleksibilnosti i većoj zapošljivosti radne snage, omogućava lakši pristup informacijama, društvenim vrijednostima, pravima i javnim uslugama za sve stanovnike. Na taj način je obrazovanje odraslih i cjeloživotno učenje jedan od ključnih pokretača državnog i lokalnoga razvoja.

Europski okvir za cjeloživotno učenje

Na osnovi Evropske strategije 2020 za pametan, održiv i uključiv rast cjeloživotno učenje i usvajanje vještina se prepoznaju kao ključne u odgovoru na gospodarsku krizu, demografsko starenje i širu ekonomsku i socijalnu strategiju Europske unije. Povećanje broja osoba koje sudjeluju u obrazovanju odraslih u Europi može olakšati prevazilaženje gospodarske krize, zadovoljiti potrebe za novim vještinama i održati produktivnost sve starije europske radne snage. Učenje je presudno za socijalnu uključenost i aktivno građanstvo. Danas jednostavno nije moguće računati na to kako će vještine stečene u školi biti dostatne do kraja radnoga vijeka.

Postotak sudjelovanja odraslih osoba u obrazovanju u državama članicama EU znatno varira. Sudjelovanje odraslih osoba u obrazovanju kreće se od 1,4 % do 31,6 % po statističkim podacima iz 2012. godine, a taj broj stagnira. Posebno su razočaravajuće stope sudjelovanja starijih odraslih osoba i odraslih osoba s niskim kvalifikacijama. Aktivnosti na europskoj razini omogućiće povećanje znanja o uspješnim politikama, osigurati podršku i omogućiti bolju razmjenu iskustava među državama.

U Bosni i Hercegovini odrasli predstavljaju veliki, međutim još uvijek nedovoljno prepoznat i aktivan potencijal. Slaba je fokusiranost različitih sektorskih politika i gotovo su zanemariva ulaganja u razvoj odraslih kroz njihovo odgovarajuće obrazovanje tijekom radnoga vijeka. Obrazovanje odraslih u BiH je normativno smješteno uglavnom u okviru formalnoga školskog sustava. Time se uvelike ograničava dostupnost obrazovanja, kao i raznovrsnost obrazovne ponude za odrasle.

Dokument "Načela i standardi u oblasti obrazovanja odraslih u BiH"

Dokument „Načela i standardi u oblasti obrazovanja odraslih u BiH“ usvojen je na sjednici Vijeća ministara 4.4.2014. godine („Službeni glasnik BiH“ broj 39/14).

Načela i standardi utvrđeni u Načelima i standardima u oblasti obrazovanja odraslih u BiH zasnovani su na međunarodnim i europskim načelima i standardima obrazovanja odraslih. Predstavljaju dogovoreni okvir u kojem nadležne obrazovne i druge vlasti u Bosni i Hercegovini, postupajući sukladno ustavnim ili zakonskim nadležnostima, razvijaju, implementiraju i koordiniraju politike i zakonodavstvo u svezi s obrazovanjem odraslih.

Svi zainteresirani u sustavu obrazovanja odraslih imaju mogućnost, uvažavajući definirana načela i standarde, utjecati na ujednačavanje u sustavu obrazovanja odraslih. U sustavu koji podrazumjeva jednaka načela i standarde moguće je ostvariti mobilnost na svim razinama, od lokalne do regionalne i europske razine. Proširuju se i mogućnosti usvajanja novih znanja i vještina.

Uz općeprihvaćena međunarodna i europska načela na kojima se zasnivaju politike obrazovanja odraslih u Bosni i Hercegovini, osnovna načela u dokumentu Načela i standardi se odnose i na određenje važnosti i statusa djelatnosti obrazovanja odraslih u Bosni i Hercegovini, njegovih ciljeva i osnovnih načela na kojima se obrazovanje odraslih zasniva.

Opći i specifični ciljevi u Dokumentu

Naglašavajući opće i specifične ciljeve u Dokumentu stvara se povoljan društveni ambijent i razvijaju osnovni mehanizmi za obrazovanje odraslih u kontekstu cjeloživotnoga učenja. Opći ciljevi su povećanje vrijednosti ljudskoga kapitala u zemlji poboljšanjem obrazovne i kvalifikacijske strukture BH stanovništa. Potom, izgradnja društvenoga okružja za održivi društveno-ekonomski razvoj društva, na svim razinama organiziranja, postizanje veće zapošljivosti i povećanje profesionalne fleksibilnosti radno aktivnog stanovništva i njegove veće mobilnosti na domaćem i europskom tržištu rada. A najvažnije je naglasiti, poboljšanje kvalitete života – osobnog, obiteljskog, socijalnog i prirodnog okružja i ostvarenje sveobuhvatnosti koncepta cjeloživotnoga učenja koji treba doprinjeti bržem napredovanju BiH ka društvu koje uči, a time i uspješnom integriranju u europski društveni i ekonomski prostor.

Neki od specifičnih ciljeva obrazovanja odraslih su podizanje funkcionalne pismenosti odraslih, postizanje najmanje osnovnoga obrazovanja, osposobljavanje za zapošljavanje odraslih osoba koje nemaju završeno formalno obrazovanje, omogućavanje daljnog obrazovanja i obuke, odnosno mogućnosti dokvalifikacije, prekvalifikacije, specijalizacije i kontinuiranoga stručnog usavršavanja tijekom radnoga vijeka.

Standardi u Dokumentu

Dogovoreni standardi odnose se na oblike i programe obrazovanja odraslih, status polaznika, status organizatora obrazovanja odraslih, uvjete za obavljanje djelatnosti, akreditaciju organizatora i programa, validaciju prethodnoga učenja, obrazovne isprave, evidencije, dokumentaciju i baze podataka o obrazovanju odraslih, statistiku i istraživanje obrazovanja odraslih, socijalni dijalog, partnerstvo i suradnju u području obrazovanja odraslih, planiranje, financiranje i nadgledanje politika obrazovanja odraslih.

Standardi obrazovanja odraslih definirani Dokumentom predstavljaju dogovorene norme za organizaciju sustava obrazovanja odraslih u Bosni i Hercegovini čijom se dosljednom primjenom osigurava prepoznatljiv status organizatora obrazovanja odraslih i obrazovnoga procesa neovisno o nacionalnoj, etničkoj, kulturnoj, ekonomskoj i drugim specifičnostima okružja u kojem se obrazovanje provodi.

ERASMUS +

Implementacija Europske agende za obrazovanje odraslih

EU agenda za učenje odraslih definira fokus na europsku suradnju u obrazovanju odraslih politika za 2012.-2020. Komisija koordinira mrežom državnih koordinatora. Uloga koordinatora jest doprinos pri provedbi Agende EU na državnoj razini i osiguranje veze s relevantnim ministarstvima, zainteresiranimi i drugim partnerima. Cilj jest promoviranje i unapređenje politike o učenju odraslih. Europska komisija surađuje s 32 države na provedbi Europskoga programa za učenje odraslih. U programu je naglašena potreba za povećanjem sudjelovanja u svim vrstama obrazovanja odraslih (formalno, neformalno i informalno učenje) zbog stjecanja novih radnih vještina, stvaranja aktivnoga građanstva ili poradi osobnoga razvoja.

Agencija za predškolsko, osnovno i srednje obrazovanje BiH jest aktom Ministarstva civilnih poslova određena za implementaciju i koordinaciju u projektu: Implementacija Europske agende za obrazovanje odraslih, Erasmus+. Projekt u oblasti obrazovanja odraslih u BiH - Implementacija Europske agende za obrazovanje odraslih počeo je 1.11.2014. godine i trajat će godinu dana. Izvršna agencija za obrazovanje, audiovizualnu djelatnost i kulturu (Executive Agency Education, Audiovisual and Culture) odgovorna je za upravljanje pojedinim djelovima programa financiranja EU u oblasti obrazovanja, kulture, sporta, audiovizualnih medija, državljanstva i volontiranja.

Pozvano je 37 europskih zemalja na imenovanje državnih koordinatora, a 27 zemalja pristupilo je pozivu. Ciljne skupine po kojima su programi usmjereni su ponajprije nisko kvalificirani i ugroženi, relevantni partneri (ministarstva, pružatelji usluga obrazovanja odraslih), eksperti, učitelji.

Najvažnije aktivnosti kojima se promoviraju EU agenda za obrazovanje odraslih:

- Tjedni/dani za obrazovanje odraslih
- Jačanje suradnje
- Podizanje svijesti
- Studije, izvješća
- Konferencije, skupovi
- Obuke, nastavna sredstva
- Web platforme

ERASMUS +

Implementacija Evropske
agende za obrazovanje odraslih

ERASMUS +

Agencija za predškolsko, osnovno i srednje obrazovanje

 Kneza Domagoja bb
88000 Mostar
Bosna i Hercegovina
 info@aposo.gov.ba
 Tel: +387 36 329 908
Fax: +387 36 329 908; +387 36 332 093

Područna jedinica Banja Luka

Odjeljenje za srednje stručno obrazovanje, Odsjek za VETIS

 Vojvode Stepe Stepanovića 99
78000 Banja Luka
 tel: +387 51 430 710
fax: +387 51 430 711